

MILJØMINISTERIET
I. kontor

J.nr. D 2702-175

Den 3. juli 1980

Spørgsmål:

"Hvilke oplysninger kan ministeren give om de miljømæssige sikkerhedsforanstaltninger i forbindelse med den pludselige lukning af den amerikanske atomreaktor PM-2A den 9. juli 1963 (fjernet i sommeren 1964) i Camp Century i den amerikanske militærbase øst for Thule?"

Svar:

Spørgsmålet har været forelagt miljøstyrelsen, som har oplyst følgende, hvortil jeg kan henvise:

"Miljøstyrelsen kan efter at have været i kontakt med blandt andet Grønlandsministeriet og Forsøgsanlæg Risø oplyse, at den amerikanske atomreaktor PM-2A efter aftale med den danske regering i 1960 blev installeret på den amerikanske militære forskningsstation, Camp Century, placeret i indlandsisen, ca. 160 km øst for Thule. Formålet med installationen var at afprøve reaktoren under arktiske forhold. I aftalen mellem USA og Danmark indgik, at amerikanerne efter driftens ophør skulle fjerne alle reaktoranlæggets dele, såfremt man fra dansk side ønskede dette.

Atomreaktoren PM-2A var en 10 MW (termisk) transportabel trykvandsreaktor udviklet af den amerikanske hær beregnet til el-produktion og opvarmning på afsides beliggende steder. Reaktoren var i drift på Camp Century fra oktober 1960 til 9. juli 1963, da den efter beslutning om at nedlægge forskningsstationen på grund af indlandsisens bevægelser blev lukket ned. Reaktoren var på dette tidspunkt stadig fuldt operationsdygtig, og flytning til en anden placering - Antarktis blev nævnt som en mulighed - indgik i amerikanernes overvejelser. Alle reaktoranlæggets dele blev imidlertid efter demonteringen overført til USA, hvor tryktanken senere blev anvendt til forsøg for at bestemme dens evne til at modstå ekstreme belastninger.

I forbindelse med reaktoranlæggets placering og drift fik de danske myndigheder, herunder Atomenergikommissionen (AEK) som teknisk sagkyndigt organ, forelagt anlæggets sikkerhedsdokumentation til godkendelse. AEK blev herudover holdt underrettet om konstruktive ændringer og fik løbende tilstillet rapporter vedrørende anlæggets drift, herunder deponering af mindre mængder radioaktivt spildevand fra vandprøver og pakningslækager og vedrørende resultaterne af de kontrolmålinger, der udførtes i omegnen. For hele driftsperioden androg radioaktiviteten af det deponerede materiale 70 millicurie ialt (maksimalt tilladt deponering 50 millicurie pr. driftsår).

Til supplerung af de amerikanske rapporter inspicerede repræsentanter for AEK anlægget under installation og i driftsperioden.

Efter anlæggets demontering og fjernelse af alle anlægsdele, fast radioaktivt affald samt mindre mængder forurenede is foretog amerikanerne i perioden 17. - 30. juni 1964 omfattende målinger, der viste, at strålingsniveauet overalt var under det med danske myndigheder aftalte maksimalt tilladelige. En officiel rapport med resultaterne af disse kontrolmålinger blev fremsendt via udenrigsministeriet den 31. august 1964.

I tilknytning hertil inspicerede en repræsentant for AEK den 27. juli 1964 Camp Century. Ved inspektionen konstateredes, at alt reaktorudstyr var fjernet fra stedet, og en kontrolmåling viste overensstemmelse med de ovenfor nævnte målinger.

Camp Century blev officielt lukket pr. 1. august 1966, men stedet er senere blevet besøgt, blandt andet i 1969 af danske og amerikanske videnskabsmænd med henblik på måling af de lokale isbevægelser.

Intet i de foreliggende oplysninger om omegnsmålinger og målinger på selve anlægget samt om registrering af deponering af væskeformigt affald indikerer, at der på Camp Century er efterladt radioaktive stoffer i et omfang, der nu eller i fremtiden kan forventes at medføre sundhedsmæssig eller miljømæssig risiko."